

търговско свойство: подобрянието на пктищата, тъй наречени царски, най-вече около казалийский градъ, Търново, които бѣхъ повече отъ мизерни; нарежданieto пощенскитѣ трактове съ Цариградъ поне съ два пкти въ седмицата — тогива бѣше само единъ пктъ въ седмицата и д. т.¹⁾ Търновскитѣ старѣи, членове на общината, не допустнахъ даже и дума да се помене по започенхитѣ вече въ Цариградъ да се води черковенъ въпросъ. Ядъ ме бѣше на скруполознитѣ наши старѣи, мислитѣ на които всекога вземахъ връхъ срѣщо мечтанията на горещитѣ млади членове, които дирѣхъ нѣщо по-високо отъ скромнитѣ търговско-икономически интереси.

— Хеле! и тия подобряния ще ли получимъ! говорѣше х. Димитръ х. Ничовъ, единъ отъ разсѣдливитѣ търновски граждани.

И думитѣ му, въ послѣдствие, се оправдахъ.

Отъ своя страна, — да взема участие въ тая депутация, имахъ прѣдъ видъ згодния случай за моето намѣрение: *печатница въ Търново*. И така нашата депутация трѣгнхъ за мисеята си и стигнхъ въ Свищовъ въ сѣщия день, когато и в. везиръ пристигнхъ съ морския си параходъ отъ Руссе. Нашата чрѣзвичайна депутация се установи на Коскуневия ханъ, долу до скелята.

За едно понятие и въ споменъ на тая везирска ревизия и за нейната комичность, поне каквато се изигра въ Свищовъ, ще да раскажъ това, на което съмъ билъ очевидецъ.

Великия Везиръ се придружаваше отъ трима висши чиновници християни при Високата Порта, именно нашия съотечественникъ, Котленецътъ, Гавраилъ Кръстовичъ Ефенди и двама бейове отъ грѣцко произхождение цариграждане, на турска служба. Везиринътъ слѣзе на квартира въ Свищовъ

¹⁾ Въ книгата на даскала Н. Златарски, секретаря на градската община, не се намѣри никаква черновка, нито протокола по това казалийско прошение до в. везиръ, при всичкото направено растърсване отъ младия В. Златарски въ архивата на баща си. Въ търновската митрополия, гдѣто прѣдполагахъ, да е прѣдѣдена общинската архива и за това се отнесохъ до нея да питами, тоже не се намѣри нищо отъ това; а се намѣри такъва само отъ 1864 г. на сетиъ, сир. слѣдъ изгонването на Григория, послѣдния грѣцки владика. Архивата на търновската община до 1862 год. вѣроятно е останяла въ неговитѣ рѣцѣ и пропаднала, тъй като търновскитѣ граждани, уплашени отъ бунтовническото движение въ речената година (1862), устрояваго въ Търново, прѣклонихъ глава на владиката Григория и го приехъ да засѣдава на общината имъ. Единъ исторически документъ щѣше да бѣде, ако би се намѣрило прошеието на търновци до в. везиръ отъ 1861 г., съ ония нѣколко точки отъ скромнитѣ искания на *раята*.